ECLI:LV:RIRT:2021:0318.1A33098319.3.S

Lieta Nr.1A33098319
Nr.1A-0019-21/26

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Jūrmalā 2021.gada 18.martā

Rīgas rajona tiesas tiesnese G.Lapiņa, rakstveida procesā izskatīja /pers. A/ (iepriekš - /uzvārds/), personas kods /personas kods/, sūdzību par Jūrmalas pilsētas pašvaldības policijas 2019.gada 8.aprīļa lēmumu Nr.1-13.1/601.

Aprakstošā daļa

2018.gada 5.decembrī plkst.11.04 Jūrmalas pilsētas pašvaldības policijas inspektors sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu ZZ Nr.729350 /pers. A/, kurā norādīts, ka pārkāpums izdarīts Jūrmalā, Priedaines satiksmes mezglā 2018.gada 23.maijā plkst.08:31, transportlīdzekļa */TL marka/,* valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, vadītājs iebrauca īpaša režīma zonā Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā, neiegādājoties caurlaidi. Protokolā norādīts, ka ir pārkāptas Jūrmalas pilsētas domes 2017.gada 12.janvāra saistošo noteikumu Nr.1 "Par transportlīdzekļu iebraukšanu īpaša režīma zonā Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā" 5.punkta prasības, ar ko izdarīts administratīvais pārkāpums, par kuru atbildība paredzēta šo noteikumu 49.punktā. Par minēto pārkāpumu uzlikts naudas sods 50,00 EUR apmērā. Protokols sastādīts bez personas klātbūtnes (lietas 31.lapa).

Par minēto lēmumu iesniegta sūdzība Jūrmalas pilsētas pašvaldības policijas priekšniekam (lietas 40.-42.lapa).

Ar Jūrmalas pilsētas pašvaldības policijas 2019.gada 8.aprīļa lēmumu Nr.1-13.1/601, saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 1., 243., 243.[1], 244., 286.panta otro daļu un 287.panta pirmās daļas 1.punktu nolemts ar pašvaldības policijas 2018.gada 5.decembra administratīvā pārkāpuma protokolu ZZ Nr.729350 pieņemto lēmumu - naudas sods 50,00 EUR, atstāt negrozītu, bet sūdzību noraidīt (lietas 43.-47.lapa).

2019.gada 17.maijā tiesā saņemta /pers. A/ sūdzība par Jūrmalas pilsētas pašvaldības policijas 2019.gada 8.aprīļa lēmumu Nr.1-13.1/601.

Sūdzībā norādīts, ka līdz 2018.gada oktobrim, ilgstoši - vairāk ka 6 gadus, sūdzības iesniedzēja patstāvīgi dzīvoja Jūrmalā, kura arī ilgstoši bija sūdzības iesniedzējas deklarētās dzīvesvietas adrese. Regulāri brauca uz Rīgu, kā arī uz citām pilsētām, jo bija jāved bērni uz skolu, bērnudārzu, līdz ar ko, ir zināma kārtība, kas noteikta 2017.gada 12.janvara Jūrmalas pilsētas saistošajos noteikumos Nr.1 "Par transportlīdzekļu iebraukšanu īpaša režīma zonā Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā" un transportlīdzeklim vienmēr bija nokārtota atļauja pastāvīgai iebraukšanai Jūrmalā.

Sūdzības iesniedzēja norāda, ka 2018.gada aprīļa/maija mēnesī, personīgu apsvērumu dēļ (laulības šķiršana, tiesvedība par pagaidu aizsardzību pret vardarbību), dzīvē notika būtiskas izmaiņas, tai skaitā, sūdzības iesniedzējai vairs nebija pieejams transportlīdzeklis, jo vīrs to atņēma, kā arī bija spiesta mainīt dzīvesvietu no Jūrmalas un Rīgu. Tomēr, ņemot vēra, ka bērni joprojām dzīvoja Jūrmalā, bija nepieciešams gandrīz katru dienu braukt no Jūrmalas uz Rīgu un atpakaļ, lai nodrošinātu viņu ikdienas gaitas un aprūpi. Ņemot vēra, ka no 2018.gada aprīļa mēneša vairs nebija pieejams savs transportlīdzeklis, ģimenes draugi, kas arī patstāvīgi dzīvo Jūrmalā, piešķīra bezatlīdzības lietojumā (patapinājumā) transportlīdzekli */TL marka/* valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, ar kuru pārvietojās no 2018.gada 1.maija. Minēto apliecina patapinājuma līgums, kas tika iesniegts iestādē attiecīgo lietu ietvaros. Norāda, ka, nekad nav sodīta par iebraukšanu Jūrmalas pilsētā bez caurlaides vai atbilstošas atjaujas. Ņemot vēra sūdzības iesniedzējas tā brīža emocionālo stāvokli, kā arī pēkšņas izmaiņas viņas dzīvē, pieņemot transportlīdzekli no saviem ģimenes draugiem, kas ir patstāvīgi Jūrmalas iedzīvotāji un tāpat kā sūdzības iesniedzēja ilgstoši deklarēti Jūrmalā, bija pārliecināta, ka viņu transportlīdzeklim ir nokārtota Jūrmalas caurlaide. Turklāt, gandrīz katru dienu braucot no un uz Jūrmalu, ne sūdzības iesniedzēja, ne transportlīdzekļa īpašnieks nesaņēma nekādas ziņas par to, ka būtu izdarīti pārkāpumi, līdz ar ko, neapzinājās pārkāpumu izdarīšanu un pieņēma, ka attiecīgā caurlaide transportlīdzeklim ir noformēta.

Sūdzības iesniedzēja norāda, ka bija pārsteigta, kad tika paziņots, ka 2018.gada 9.novembrī ir ierosinātas 80 administratīvās lietvedības par 80 administratīvajiem pārkāpumiem, ko sūdzības iesniedzēja izdarījusi visas 2018.gada vasaras garumā. Uzskata, ka minētā situācija ir izveidota mākslīgi, no tās bija iespējams izvairīties un tā radusies iestādes nolaidības un normatīvo aktu neizpildes rezultātā, līdz ar ko, uzskata par nesamērīgu sodīt par 80 administratīvajiem pārkāpumiem. Uzskata, ka iestādei bija nekavējoties, likumā noteiktajā termiņā jāpaziņo par pirmo veikto pārkāpumu 2018.gada 10.maijā, pēc kura netiktu veikti visi pārējie pārkāpumi, vienmēr tiktu iegādāta attiecīga biļete vai nokārtota caurlaide, kā arī netiktu radīta tiesiskā paļāvība, ka transportlīdzeklim ir nokārtota atbilstoša Jūrmalas iebraukšanas caurlaide.

Sūdzībā norādīts, ka visi paziņojumi par administratīvo lietvedību ir nosūtīti transportlīdzekļa īpašniekam 2018.gada novembra beigās vienā diena, tas ir, pēc tam, kad par iebraukšanu Jūrmalā nav vairs jāmaksā. Tādējādi tiek radīts iespaids, ka tiek apzināti krāti visi attiecīgie administratīvie pārkāpumi visas sezonas laikā, pēc kā persona tiek sodīta par visiem, kurus izdarījusi sākot jau ar aprīļa vai maija mēneša. Sūdzības iesniedzēja uzskata, ka šāda situācija un attieksme no iestādes puses ir absurda un prettiesiska, jo ir iespējams izvairīties no visiem sodiem, izņemot pirmo, ja par attiecīgā pārkāpuma veikšanu tiktu paziņots nekavējoties pēc pārkāpuma veikšanas - līdzīgi, kā tas tiek darīts gadījumos ar ātruma pārsniegšanu un foto radariem. Turklāt, sūdzības iesniedzējai nav tādas naudas summas, jo jāgādā par trīs nepilngadīgiem bērniem.

Sūdzības iesniedzēja atsaucoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 1. un 22.pantu norāda, ka gan konkrētais uzliktais sods, gan visi sodi to kopsakarā neatbilst likumā noteiktajam soda mērķim, neveic preventīvu funkciju, lai turpmāk šādi pārkāpumi netiktu pieļauti. Minētā situācija faktiski norāda uz to, ka iestāde neveic nekādas preventīvas darbības un tieši ar savu bezdarbību vai nolaidību ir sakrājusi sodus situācijā, kad bija iespējams no tiem visiem izvairīties, minēto apliecina arī izveidojusies tiesu prakse analoģiskā gadījumā (skat. Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija 2018.gada 8.jūnija spriedumā administratīvā pārkāpuma lietā Nr.1A3302517). Uzskata, ka attiecīgā tiesu prakse pierāda un apliecina, ka sūdzības iesniedzēja nevar tikt sodīta, līdz ar ko, visi iestādes pieņemtie lēmumi, tai skaitā konkrētais, kas tiek pārsūdzēts, būtu atceļami un

administratīvās lietvedības jāizbeidz.

Sūdzības iesniedzēja atsaucoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 238.[1] pantu norāda, ka atbilstoši lēmumā minētajam, pašvaldības policija 2018.gada 6.novembrī ir saņēmusi fotofiksācijas izdruku no Jūrmalas pilsētas iebraukšanas nodevas samaksas kontroles informācijas sistēmas *Qliksense* aplikācijas "Notikumu kontrole" un administratīvo lietvedību uzsāka 2018.gada 9.novembrī, par pārkāpumu, kas izdarīts daudz senāk kā 3 darba dienas pirms fotofiksācijas saņemšanas. Tādējādi, lai gan pārkāpums ir ticis izdarīts vairākus mēnešus pirms 2018.gada 6.novembra, iestāde savā lēmumā norāda, ka ziņas par to saņēmusi tikai 2018.gada 6.novembrī, lai gan attiecīgās ziņas atradušās iestādes rīcībā visu šo laika periodu. Respektīvi, brīdī, kad izdarīts pārkāpums, tas tika fiksēts sistēmā, kas savukārt, pieder un kuru administrē Jūrmalas pašvaldības policija. Tādējādi, pretēji lēmumā norādītajam, iestādes rīcībā attiecīgās ziņas ir atradušās ilgstoši, vairākus mēnešus, tomēr tās nav izmantotas. Atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 238.[1] pantam, šāda situācija ir nepieļaujama un prettiesiska, līdz ar to, lēmums būtu atceļams un administratīvā lietvedība būtu izbeidzama, jo iestāde nav ievērojusi likumā noteikto administratīvās lietvedības uzsākšanas procesuālo kārtību.

Sūdzībā norādīts, ka ja iestādes rīcībā ir attiecīga sistēma, kura saņem ziņas par pārkāpumiem, tad atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa prasībām, iestādes pienākums ir uzsākt administratīvo lietvedību 3 darba dienu laikā un saukt vainīgo personu pie likumā noteiktās atbildības, savukārt, ja iestāde šīs ziņas ignorē vai nespēj tās apstrādāt likumā noteiktajā termiņā un uzsākt administratīvo lietvedību, personai no tā nav jācieš un administratīvā lietvedība šāda gadījumā būtu izbeidzama. Faktu, ka iestādes rīcībā informācija nonāk nekavējoši apliecina arī publiski pieejamā informācija Jūrmalas pašvaldības mājaslapā.

Sūdzībā norādīts, ka administratīvo pārkāpumu process tiek pielīdzināts krimināļprocesam, atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 7. un 32.panta pirmajai un otrajai daļai, iestādei ir pienākums sniegt administratīvā pārkāpuma kvalifikāciju, ņemt vērā pārkāpēja attieksmi (tīšs pārkāpums, neuzmanība u.c.), noskaidrot pārkāpēja personību, vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību pastiprinošos un mīkstinošos apstākļus, ģimenes apstākļus, faktisko situāciju. Kā secināms no lēmuma, tad iestāde šādu izvērtējumu un likumā noteiktu pārkāpuma kvalifikāciju nav sniegusi, līdz ar to, sūdzības iesniedzēja secina, ka iestāde nav ievērojusi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 1.panta un 32.panta pirmās un otrās daļas prasības, līdz ar to, iestādes lēmums nav sastādīts procesuāli pareizi un ir prettiesisks pēc savas būtības, jo lieta pret sūdzības iesniedzēju nav objektīvi izmeklēta un nav veikta imperatīvu likuma prasību izpilde. Lēmums aizskar personas likumā noteiktās tiesības un ir pretējs Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 1.pantā nostiprinātajiem likuma un likumdošanas mērķiem un uzdevumiem, līdz ar to, būtu atceļams un administratīvā lietvedība būtu izbeidzama.

Sūdzībā norādīts, ka konkrētais lēmums, gan pārējie 79 lēmumi, no kuriem viens atcelts un administratīvā lietvedība izbeigta tehnisku iemeslu dēļ, konstatēti, pieņemti un paziņoti vienā dienā. Secināms, ka, ja iestāde tik tiešām konstatējusi visus pārkāpumus vienā dienā - 2018.gada 6.novembrī, tad atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 35.panta otrajai daļai, tai nebija tiesību sastādīt administratīvo pārkāpumu protokolus par katru pārkāpumu, bet tai bija jāsastāda viens administratīvā pārkāpuma protokols un jāpiemēro viens sods par smagāko pārkāpumu, tā kā visi pārkāpumi konstatēti vienlaicīgi. Pie šādiem apstākļiem secina, ka iestāde ir ne tikai prettiesiski sastādījusi konkrēto lēmumu, bet arī prettiesīgi pieņēmusi vēl 78 lēmumus un piespriedusi sodu vairākkārtīgi, situācijā, kad likums nosaka, ka to varēja darīt tikai vienu reizi. Vienas lietvedības, viena soda un viena administratīvā pārkāpuma konstatēšana šādos apstākļos arī vairāk atbilstu administratīvā soda mērķim, kas noteikts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 1.pantā, jo tiktu nodrošināta likuma audzinošā funkcija, prevencija un tiktu uzlabota sabiedriskā kārtība. Ņemot vērā minēto, uzskata, ka arī šis apstāklis ir būtisks, lai norādītu uz iestādes prettiesisko rīcību, gan konkrētā lēmuma, gan visu pārējo lēmumu pieņemšanas kontekstā, un kalpo par pietiekamu pamatu, lai atceltu un izbeigtu administratīvo lietvedību pret sūdzības iesniedzēju, gan šajā procesā, gan visos pārējos. Pat pie nosacījuma, ja administratīvā lietvedība ir uzsākta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 238.[1] panta noteiktajā termiņā, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 35.panta otrā daļa nepieļauj vairāku administratīvo lietvedību un administratīvo sodu piemērošanu, ja visi pārkāpumi konstatēti vienlaicīgi.

Sūdzības iesniedzēja norāda, ka nav pamatots iestādes arguments, ka tai ir tiesības uzsākt administratīvo lietvedību sešu mēnešu laikā no pārkāpuma izdarīšanas brīža, atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 37.panta pirmajai daļai, jo Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 238.[1] pants no tiesību teorijas viedokļa ir speciāla tiesību norma, savukārt, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 37.pants ir vispārēja tiesību norma, līdz ar to šajā situācijā, kad kolidē divas tiesību normas un tajās noteiktie procesuālie termiņi, jāpiemēro tā norma un tas termiņš, kas minēts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 238.[1] pantā, kā speciālajā tiesību normā, atbilstoši Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likuma 9.panta sestās daļas 2.punktam. Pie šādiem apstākļiem uzskata, ka gan šis, gan pārējie lēmumi attiecībā pret sūdzības iesniedzēju būtu atceļami un administratīvā lietvedība izbeidzama.

Sūdzības iesniedzēja pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 288.pantu. 289.[1] pantu, 289.[12] panta otrās daļas 2.punktu, lūdz tiesu atcelt 2019.gada 8.aprīļa Jūrmalas pilsētas pašvaldības policijas lēmumu Nr.1-13.1/601 un izbeigt administratīvo lietvedību.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[6]panta pirmā daļa noteic, ka rajona (pilsētas) tiesa administratīvā pārkāpuma lietu izskata rakstveida procesā. Rajona (pilsētas) tiesa mutvārdu procesu nosaka pēc savas iniciatīvas vai tad, ja to lūdz persona, kura saukta pie administratīvās atbildības, cietušais vai prokurors. Rakstveida procesā administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšana notiek, nerīkojot tiesas sēdi. Izskatot lietu rakstveida procesā, nolēmumu tiesa pieņem uz lietā esošo dokumentu pamata.

Ņemot vērā, ka lietas dalībnieki nav izteikuši lūgumu par lietas izskatīšanu mutvārdu procesā, tiesa atzīst par iespējamu iesniegto sūdzību izskatīt rakstveida procesā, par ko iepriekš paziņots /pers. A/ un iestādei – Jūrmalas pilsētas pašvaldības policijai, nosūtot paziņojumu, kurā norādīts, ka 2021.gada 18.martā tiesas kancelejā būs pieejams nolēmums.

Motīvu daļa

Administratīvās atbildības likuma (stājies spēkā 2020.gada 1.jūlijā) Pārejas noteikumu 2. punkts noteic, ka procesuālās darbības, kas līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai uzsāktas saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksu, tiek arī pabeigtas kodeksā noteiktajā kārtībā. Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa normas piemērojamas līdz attiecīgās administratīvā pārkāpuma lietvedības stadijas pabeigšanai (lietvedība iestādē, tiesā vai izpilde).

Minētā likuma Pārejas noteikumu 3.punkts paredz, ka administratīvo pārkāpumu lietās attiecībā uz pārkāpumiem, kuri fiksēti ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, ja pārkāpums izdarīts līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai, procesu pabeidz, piemērojot Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa un Ceļu satiksmes likuma normas.

Administratīvā pārkāpuma lietvedība tiesā ierosināta saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksu, līdz ar to tiesa, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, piemēro Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa normas (likuma redakcijā no 19.03.2018. līdz 31.05.2018.).

Pārbaudījusi un novērtējusi administratīvā pārkāpuma lietā esošos pierādījumus, tiesa secina, ka Jūrmalas pilsētas pašvaldības policijas 2019.gada 8.aprīļa lēmums Nr.1-13.1/601 un administratīvā pārkāpuma protokols ZZ Nr.729350 ir atceļami, un administratīvā pārkāpuma lietvedība izbeidzama.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 37.panta pirmajā daļā noteikts, ka lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā var uzsākt ne vēlāk kā sešu mēnešu laikā no pārkāpuma izdarīšanas dienas, bet, ja pārkāpums ir ilgstošs, — no pārkāpuma pārtraukšanas dienas.

No administratīvā pārkāpuma protokola ZZ Nr.729350 redzams, ka pārkāpums izdarīts 2018.gada 23.maijā, tādējādi secināms, ka lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā uzsākama ne vēlāk kā līdz 2018.gada 23.novembrim.

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 238.[1]pantu lēmumu par

administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanu var pieņemt, arī sastādot administratīvā pārkāpuma protokolu vai fiksējot to rezolūcijas veidā uz dokumenta, kas satur ziņas vai faktus par iespējamu administratīvo pārkāpumu.

Tiesa konstatē, ka administratīvā pārkāpuma lietas materiālos nav atrodams lēmums par administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanu nedz atsevišķa procesuālā dokumenta veidā, nedz rezolūcijas veidā uz dokumenta, kas satur ziņas vai faktus par iespējamu administratīvo pārkāpumu.

Turklāt administratīvā pārkāpuma protokols sastādīts 2018.gada 5.decembrī, proti, pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 37.panta pirmajā daļā noteiktā sešu mēnešu termiņa.

Ņemot vērā minēto, secināms, ka lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā uzsākta, neievērojot termiņu, kas noteikts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 37.panta pirmajā daļā, tādējādi pieļaujot būtisku procesuālu pārkāpumu.

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 239.panta 7.punktu lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā nevar iesākt, bet iesāktā lietvedība jāizbeidz, ja ir pagājuši šā kodeksa 37.pantā paredzētie termiņi.

Turklāt norādāms, ka lietas materiālos esošā izdruka no Dokumentu un procesu vadības sistēmas "DocLogix" un šajā sistēmā izveidotie dokumenti nevar tikt atzīti par lēmumiem Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa izpratnē. Rezolūcija par administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanu, kas fiksēta minētajā sistēmā, ko iestāde izmanto iekšējās lietvedības kārtošanai, neatbilst Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 238.[1]panta pirmajā daļā noteiktajam par administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanu, jo attiecīgā rezolūcija ir fiksējama uz dokumenta, kas satur ziņas vai faktus par iespējamu administratīvo pārkāpumu.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka iestādes lēmums un sākotnējais lēmums par saistošo noteikumu 49.punktā paredzētā administratīvā soda uzlikšanu ir atceļami, bet administratīvā pārkāpuma lieta izbeidzama.

Pastāvot minētajiem apstākļiem, tiesa neatzīst par nepieciešamu vērtēt sūdzībā norādīto.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvās atbildības likuma Pārejas noteikumu 2. punktu, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[12] panta otrās daļas 2.punktu, tiesa

nosprieda

atcelt Jūrmalas pilsētas pašvaldības policijas 2019.gada 8.aprīļa lēmumu Nr.1-13.1/601, atcelt administratīvā pārkāpuma protokolu ZZ Nr.729350, izbeigt administratīvā pārkāpuma lietvedību.

Spriedumu var pārsūdzēt 10 darba dienu laikā no sprieduma pieejamības dienas tiesas kancelejā, Rīgas apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā (Jūrmalā).

Sprieduma pieejamības datums tiesas kancelejā – 2021.gada 18.marts.

Tiesnese G.Lapiņa